

Nr 49.

Av herrar **Moberger** och **Bengtsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 34 med förslag till ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m. föreslås i § 27 av lagen för kommunalstyrelse på landet, att införandet av kommunalfullmäktige skall bli obligatoriskt för kommuner med över 3,000 invånare, under det att mindre kommuner medgivs att med enkel röstövertikt införa en dylik anordning. I jämförelse med motsvarande stadgande i kungl. propositionen nr 290 vid årets lagtima riksdag innebär detta förslag ett erkännansvärt steg framåt mot utvidgande av det representativa systemet i vår kommunalförvaltning. Erfarenheten visar oförtydligt, att kommunalstämoinstitutionen med dess växlande och oberäknliga majoriteter är ett synnerligen dåligt uttryck för den verkliga folkmajoriteten inom kommunen, liksom den i många fall äventyrar en sund och planmässig kommunalförvaltning. Största delen av en kommuns röstägande medlemmar är ofta nog, praktiskt sett, urständssatt att vare sig direkt eller indirekt delta i kommunalstämmans avgöranden. Detta kommer i ännu högre grad att bli fallet, sedan röstberättigad mans hustru också erhållit kommunal rösträtt. De kommunala uppgifternas allt mer skiftande och invecklade beskaffenhet gör det likaledes önskvärt att i vidsträckt grad använda det representativa systemet för dessa frågors behandling. Då det nu gäller en länge eftersträvad och grundlig demokratisering av vårt kommunala liv, är det av

vikt att ej blott få demokrati utan framför allt en vederhäftig demokrati.

De skäl, som härovan åberopats för införande av kommunalfullmäktigeinstitutionen, synas i full utsträckning gälla även för kommuner med ett betydligt mindre invånarantal än 3,000. Vill man ej gå så långt, som att ålägga alla kommuner att införa kommunalfullmäktige, vilket den allmänna meningen ännu torde reagera mot och som beträffande de minsta kommunerna knappast kan sägas vara av behovet påkallat, synes 1,500 invånare vara en lämplig gräns. Vi vilja således föreslå, att kommunalfullmäktige skola införas i alla kommuner med mer än 1,500 invånare.

I samband med frågan om ändring av § 27 i förordningen om kommunalstyrelse på landet bör även upptagas spörsmålet, om ej en utvidgning av kommunalfullmäktiges befogenhet kan anses påkallad. Enligt § 35 i nämnda förordning få bl. a. följande ärenden ej av kommunalfullmäktige upptagas nämligen:

1) påläggande av avgifter, som fordra uttaxering för längre tid än fem år;

2) upptagande av lån, då beslut därom är av beskaffenhet att skola jämlikt § 73 underställas Kungl. Maj:ts nådiga prövning och fastställelse.

Bestämmelserna utgöra mom. b) och c) i nämnda paragraf.

Att undantaga de båda nämnda grupperna av ärenden från kommunalfullmäktiges behandling synes knappast motiverat. De äro tvärtom av den ingripande ekonomiska betydelse, att de väl behöva den mera ingående och kompetenta prövning, som kommunalfullmäktige kunna beräknas lämna framför kommunalstämman. Häruti ändras intet därav, att dessa beslut skola underställas vederbörlig fastställelse. Genom dessa inskränkningar i kommunalfullmäktiges befogenhet får denna institution sig påtryckt en mindervärdighetsstämpel, som ej är önskvärd. Det är också känt, att kommunernas hittills ofta visade obenägenhet att införa kommunalfullmäktige mången gång bottnat däri, att så många ärenden förbehållits kommunalstämmans avgörande. Man har menat, att då kommunalstämman i alla fall skall avgöra en hel del ärenden, kan den lika väl få behandla alla. Vi anse därför lämpligt, att mom. b) och c) i § 35 utgå.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 34, att § 27 i förord-

ningen om kommunalstyrelse på landet får följande lydelse:

§ 27.

Mom. 1. I kommun med över 1,500 invånare skall, med de villkor och undantag här nedan sägs, den kommunen i kommunala angelägenheter tillkommande beslutanderätt uppdragas åt kommunalfullmäktige.

Mom. 2. Vill kommun med 1,500 invånare eller därunder åt fullmäktige överlåta beslutanderätt, som i mom 1 avses, må sådant vara tillåtet.

Förslag om upphävande av sådant beslut må icke väckas förrän fem år efter beslutets fattande.

Beslut i oförmälda frågor skall hos Konungens befallningshavande ofördröjligen anmälas.

Vi få vidare hemställa, att i § 35 företages den förändringen, att mom. b) och c) utgå.

Stockholm den 27 november 1918.

E. Moberger.

Sv. Bengtsson
i Norup.

